

Sygnatura akt III U 767/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 29-09-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Maria Dorywalska**

Protokolant: sekretarz sądowy Marcin Jamrószka

po rozpoznaniu w dniu 18-09-2014 r. w Koninie

sprawy **M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o **wcześniejszą emeryturę**

na skutek odwołania **M. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 08-07-2014r. znak: (...)

1. **O d d a l a o d w o ł a n i e**

2. Zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia

8.07.2014 roku, znak: (...) odmówił M. K. przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wobec nie osiągnięcia – do dnia 1.01.1999 roku – 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz w wyniku stwierdzenia, że wiek 60 lat ukończy on w dniu (...) roku.

Organ rentowy przyjął za udowodnione okresy na dzień 1.01.1999 r. składkowe w ilości 25 lat, 8 miesięcy i 22 dni. Podano, że nie uwzględniono jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. od 23.05.1973 r. do 31.07.1991 r. W świadectwie pracy z dnia 31.07.1991 r. pracodawca wskazał jedynie, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowca. Jest to określenie zbyt ogólne i brak jest możliwości określenia charakteru pracy zgodnie z działem, pozycją rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. oraz przynależności resortowej zakładu pracy. Ponadto podano, że organ rentowy nie uwzględnił okresu urlopu bezpłatnego od 18.10.1990 r. do 31.10.1990 r.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył M. K. podnosząc, że organ rentowy nie zaliczył mu okresu pracy od 23.05.1973 r. do 17.10.1990 r. kiedy był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w T. na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o masie całkowitej powyżej 3,5 ton i była to praca w warunkach szczególnych, wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Odnosząc się do argumentów odwołującego ZUS podkreślił, że nie przedstawiono żadnych nowych okoliczności mogących mieć wpływ na zmianę albo uchylenie zaskarżonej decyzji, w tym nie przedłożono świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

M. K. urodził się w dniu (...).

W okresie od 9.12.1972 r. do dnia 3.02.1973 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w T. na stanowisku murarz.

Od dnia 23.05.1973 r. do 31.07.1991 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w T..

Od 15.11.1990 r. prowadzi działalność gospodarczą prowadząc firmę Usługi (...) M. K..

Będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) w T. od 23.05.1973 r. do 1.05.1977 r. był zatrudniony w charakterze pomocnika kierowcy. Czynności związane z pracą na tym stanowisku polegały na zajmowaniu się sprawami technicznymi, przeglądami pojazdu, a przede wszystkim praca ta służyła nabieraniu praktyki i przyuczaniu się do zawodu, poprzez zajmowanie miejsca obok kierowcy i obserwowaniu jego pracy. Zdarzało się również, że na zmianę z kierowcą odwołujący prowadził pojazd, marki S. 28 o ładowności od 4,5 albo 5 ton o ciężarze całkowitym 10 ton. Czynności te nie były jednak wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W marcu 1975 r. ukończył kurs I stopnia kierowców zawodowych kat. C i jego pozytywny wynik uprawniał odwołującego do prowadzenia samochodów ciężarowych.

W okresie od 24.04.1975 r. do 5.04.1977 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po jej zakończeniu odwołujący w piśmie z dnia 18.04.1977 r. zwrócił się do dotychczasowego pracodawcy o przeniesienie ze stanowiska pomocnika kierowcy na kierowcę i od 2.05.1977 r. do 17.10.1990 r. pracował w charakterze kierowcy towarowego. Jego praca polegała na kierowaniu samochodem marki J. z wywrotką z przyczepą o ładowności 7,5 ton a ciężarze całkowitym 26 ton.

Od 18.10.1990 r. do 31.07.1991 r. odwołujący korzystał z urlopu bezpłatnego.

Po zakończeniu pracy pracodawca wystawił mu świadectwo pracy wykonywania jej w szczególnych warunkach, wskazując, że w okresie od 2.05.1977 r. do 17.10.1990 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku „kierowca na pojazdach powyżej 3,5 ton”.

W dniu 23 czerwca 2014 roku M. K. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wskazując, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Do wniosku dołączył oświadczenie, że do 1998 roku posiada ustalony kapitał początkowy, a od 1999 r. do nadal prowadzi działalność gospodarczą. Dodatkowo przedstawił własne oświadczenie, że od 23.05.1973 r. do 31.07.1991 r. pracował jako kierowca w (...) w T. w pełnym wymiarze czasu pracy, jako kierowca pojazdów samochodów ciężarowych, dołączając zaświadczenie stwierdzające, że od dnia 25.05.1975 r. pracuje jako kierowca towarowy. Dołączone zostały również oświadczenia R. K. oraz L. A., iż wykonywał on w powyższym okresie prace w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o masie całkowitej powyżej 3,5 tony w transporcie towarów na terenie kraju.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że odwołujący legitymuje się okresem składkowym,

w wymiarze 25 lat, 8 miesięcy i 22 dni, nie uwzględniając jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. od 23.05.1973 r. do 31.07.1991 r., gdyż w świadectwie pracy z 31.07.1991 r. pracodawca wykazał jedynie, że odwołujący pracował na stanowisku kierowcy, co jest określeniem zbyt ogólnym i

nie ma możliwości jego określenia zgodnie z działem, pozycją rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. oraz przynależności resortowej zakładu pracy.

Z uwagi na powyższe zaskarżoną decyzją z dnia 8.07.2014 roku organ rentowy odmówił M. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, akt z Archiwum (...) w P. Delegatury w K. oraz zgromadzonych w toku postępowania, a nadto w oparciu o zeznania odwołującego M. K., a także świadków L. A. oraz R. K..

Zeznania odwołującego oraz świadków, Sąd uznał za wiarygodne w części świadczącej o wykonywaniu prac na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych, albowiem są spójne, logiczne, wzajemnie się uzupełniają, a także korespondują z dokumentami rzeczowymi zebranymi w toku postępowania. Sąd nie podzielił natomiast okoliczności podawanych przez świadków oraz odwołującego, aby przez cały okres od 23.05.1973 r. do 17.10.1990 r. odwołujący wykonywał także pracę kierowcy pojazdów ciężarowych, gdyż z dokumentów pochodzących z Archiwum Zakładowego (...) w P., Delegatura w K. wynika, że w okresie od 23.05.1973 r. do 1.05.1977 r. wykonywał on pracę jedynie pomocnika kierowcy, a zeznań odwołującego wynika również, że praca polegająca na jeżdżeniu w tym okresie samochodem ciężarowym, nie wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Treść dokumentów w oparciu, o które Sąd ustalił stan faktyczny nie budziła wątpliwości, nadto nie była kwestionowana przez strony.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu było rozważanie, czy odwołującemu M. K. przysługuje prawo do emerytury,

a w szczególności ustalenie, czy legitymuje się on wymaganym okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze z uwagi na pracę od dnia 23.05.1973 r. do 31.07.1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w T..

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli :

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 27 ustawy wymaga co najmniej 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w przypadku mężczyzn.

Według art. 32 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 tego przepisu (pracownikom) przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tym dotychczasowym przepisem jest wspomniane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik wykonujący prace na stanowisku wymienionym w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosowanie do § 2 ust. 1 i 2 w/cytowanego rozporządzenia z dnia 7.02.1983 r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczenia na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na określonym stanowisku. Stwierdza to zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Odwołujący M. K. wiek emerytalny osiągnął w dniu 22 lipca 2014 roku. Organ rentowy w toku postępowania wyjaśniającego ustalił, że okres zatrudniania odwołującego wynosi na dzień 1 stycznia 1999 roku łącznie 25 lat, 8 miesięcy, 22 dni, lecz odwołujący nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było uprawnienie odwołującego do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na warunki pracy w okresie od 23.05.1973 r. do 31.07.1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w T..

Decydujące znaczenie w tej kwestii ma stwierdzenie wykonywania obowiązków odpowiadających zakresowi prac wymienionych w wykazie A i B stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 roku, III RN 25/99, publik. OSNP z 2000 r. nr 12, poz. 453; LEX nr 40224), które to rozporządzenie jest zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej będącej źródłem powszechnie obowiązującego prawa (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2005 roku, I UK 351/04, publ. LEX nr 171515).

Postępowanie dowodowe wykazało, że odwołujący M. K. w okresie pracy od dnia 2.05.1977 r. do dnia 17.10.1990 roku w Przedsiębiorstwie (...) w T., zatrudniony był na stanowisku kierowcy pojazdów powyżej 3,5 tony i do jego obowiązków należało jeżdżenie samochodem marki J. wywrotką z przyczepą o ładowności 7,5 tony a ciężarze całkowitym 26 ton. Osobowy materiał dowodowy wskazuje przy tym, że wszystkie obowiązki odwołujący w tym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Okoliczność ta wynika również ze wystawionego przez zakład pracy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Dlatego też, zdaniem Sądu odwołujący w tym okresie bez wątpienia pracował w szczególnych warunkach pracy wykonując obowiązki odpowiadające zakresowi prac wymienionych w wykazie A, dziale VIII, pkt 2 – prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony – Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Natomiast w ocenie Sądu nie można uznać za pracy w warunkach szczególnym lub szczególnym charakterze zatrudnienia odwołującego w powyższym zakładzie pracy w okresie od 23.05.1973 r. do 1.05.1977 r. na stanowisku pomocnik kierowcy. Z materiału dowodowego, w tym zeznań z odwołującego wynika, że praca w tym charakterze polegała przede wszystkim na zdobyciu wymaganej praktyki dla późniejszej pracy na stanowisku kierowcy, odwołujący wykonywał wówczas prace o charakterze pomocniczym, a kierowanie przez niego pojazdami w tym okresie nie miało charakteru pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż były to czynności wykonywane sporadycznie.

Oceny tej nie zmienia powoływanie się przez odwołującego na zaświadczenie z dnia 16.06.1989 r. (k.32 akt osobowych) wskazujące, że miał być zatrudniony w powyższym przedsiębiorstwie na stanowisku kierowcy towarowego od dnia 25.05.1975 r., albowiem z pozostałego materiału dowodowego, a w szczególności książeczki wojskowej, a także z zeznań odwołującego wynika, że w okresie od 24.04.1975 r. do 5.04.1977 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, a więc nie mógł być od tego dnia zatrudniony na tym stanowisku.

Wobec faktu, iż wykonywane w okresie od 23.05.1973 r. do 1.05.1977 r. prace pomocnika kierowcy nie były pracami w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze nie było możliwym zaliczenie odwołującemu czasu odbywania służby wojskowej (tj. okresu od 24.04.1975 r. do 5.04.1977 r.) do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, pomimo faktu, iż po jej zakończeniu podjął i wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Wymogiem takiego zaliczenia jest bowiem zatrudnienie w warunkach szczególnych jeszcze przed powołaniem do czynnej służby zawodowej (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 6.04.2006 r., III UK 5/06, Lex nr 244005). Z kolei w pozostałym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. tj. od 18.10.1990 r. do 31.07.1991 r. odwołujący korzystał z urlopu bezpłatnego.

Wskazany powyżej okres pracy w szczególnych warunkach tj.

od 2.05.1977 r. do 17.10.1990 r. wynosi 13 lat, 5 miesięcy i 16 dni, a więc jest krótszy niż wymagany – 15 lat.

Konkludując stwierdzić trzeba, że odwołujący M. K. nie spełnia wszystkich przesłanek do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

Z tych też względów na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie jako nieuzasadnione (pkt I wyroku). O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 2, § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U.2013.490) – punkt II wyroku.

SSO Maria Dorywalska